

**Plan mot diskriminering och
kränkande behandling
samt
Likabehandlingsplan
2017**

Förskolan Körsbäret

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvariga för planen

Arbetslagsledarna och förskolechef ansvarar för att det varje år upprätts en ny plan och att den tidigare utvärderas.

Vår Vision

Vår vision är att förskolan ska vara en plats för barn och vuxna där alla ska känna sig trygga och där ingen ska bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling.

Planen gäller från

2016-12-01

Planen gäller till

2017-11-30

Förankring av planen

Planen kommer att förankras i alla led under 2017. För att förankra planen hos all personal kommer vi att ha olika diskussions- och reflektionsmöten några gånger/år.

Innehållet i planen ska vara ständigt med i arbetet tillsammans med barnen.

Personal och föräldrar kommer att informeras om var de kan ta del av den färdiga planen.

Planen finns tillgänglig på enhetens hemsida och på förskolan

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Föräldrar har haft möjlighet att utvärdera förskolans likabehandlingsarbete i den årliga kvalitetsenkäten.

De anställdas synpunkter gällande likabehandlingsarbetet visades i den årliga trivsel- och kvalitetsenkäten.

Delaktiga i utvärderingen av fjolåret plan

Utvärderingsarbetet har skett på personalgruppens möten.

Ledningsgruppen för förskoleområdet har utvärderat planerna och gjort en sammanställning.

Barn och vårdnadshavare har indirekt deltagit genom enkäter, intervjuer och samtal.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vi har i utvärderingen kommit fram till att vi har ett bra klimat och ett bra förhållningssätt på förskolan. Vi behöver se över våra miljöer både inomhus och utomhus, samt vårt material i dem. Vi ser även i vår utvärdering att vi arbetat mycket med att dela barngruppen i mindre grupper för att minska konflikter och kränkningar och skapa ett klimat där alla barn får lyckas.

Utvärderingen visar också på vikten av ett kontinuerligt arbete kring kunskapssyn.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-10-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Årets plan kommer att utvärderas genom enkäter till vårdnadshavare och anställda, samt genom reflektion i personalgruppen. Barnen ska involveras i utvärderingen genom fortlöpande samtal och reflektion.

Ansvarig för att plan utvärderas

Förskolechef ansvarar tillsammans med arbetslagsledarna för att planen utvärderas.

Kartläggning av nuläget

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kartläggningsmetoder

Vår strategi för att upptäcka och kartlägga eventuella risker är att:

- Vi har använt oss av husmodellen för att kartlägga och identifiera risker på varje avdelning. Detta har vi sedan lyft och samtalat kring på personalmöten.
- Barnintervjuer har gjorts hos de äldre barnen, både enskilt och i grupp
- Observationer utifrån givna frågeställningar har gjorts med de yngre barnen på förskolan
- utvecklingsamtal med barn och föräldrar
- daglig kontakt med föräldrar
- enkät till föräldrar

Identifierade risker

Blå:

- Bitningar sker i alla rum på förskolan. Främst utsätts de mindre barnen av de lite större.
- Barn blir knuffade av andra barn. Främst utsätts de som har sämre balans.
- En del barn får oftare än andra somna själva. Vi uppfattar det som att de känner sig kränkta.

Gul:

- Vissa blir åsidosatta utifrån funktionalitet. Trakasserier och kränkningar sker mellan varandra.
- På vilan har vi upptäckt att vi ofta låter vissa barn få somna själva vilket barnen uppfattar som att de blir åsidosatta.
- På vilan låter vi de barn som inte alls vill sova, ligga inne med de andra barnen vilket leder till att de barnen stör de andra barnen vilket i sin tur leder till att de barnen får negativ uppmärksamhet från pedagoger.
- Hyllorna i hallen sitter väldigt högt. Utom räckhåll för barnen. Detta leder till att barnen inte själva kan klä på sig ytterkläder. Detta kan i sin tur leda till att barnen blir otåliga och puttas, knuffas och gör varandra illa.

Grön:

- Ett barn har i sitt eget hem kommenterat ett annat barns etnicitet på ett nedsättande vis. Vårdnadshavare har tagit upp detta med pedagogerna på avdelningen.
- I byggrummet har vi upptäckt att ett och samma barn vid flertalet tillfällen blivit oskyldigt beskyldt för att ha förstört för andra.

Röd:

- Barn nekar andra barn att vara med i olika situationer genom att säga att de luktar illa, är ful eller likande.
- Flickor har vid tillfällen blivit uteslutna ur lekar pga av deras kön.
- Detta sker överallt på avdelningen, och främst vid övergångar. Tex när man ska sätta sig vid matbordet. När man ska gå ut i hallen eller när man ska sätta sig på samlings

Övergripande för hela förskolan:

Genom självskattning av personalen ser vi att det saknas kunskap kring hur man ska reagera, agera och anmäla när en kollega utsätter ett barn för kränkningar/trakasserier.

Förebyggande åtgärder

Identifierad risk:

Blå:

Bitningar sker i alla rum på avdelning Blå. Främst utsätts de minsta barnen på avdelningen av de lite större.

Mål:

Att vi under läsåret 2016-2017 ska arbeta förebyggande för att eliminera bitningar.

Förebyggande åtgärd:

- Handlingsplan gjord okt 2016
Åtgärder i handlingsplan:
  - Ta hand om det barnet som utsatts för bitning
  - Lyfta bort barnet från situationen, förklara att det gör ont på kompis.
  - Informera vårdnadshavarna om händelsen samt att det finns en handlingsplan för att undvika bitning.
  - Pedagogerna sprider ut sig över avdelningen och försöker vara nära och stötta barnen i deras interaktioner.
- Följa upp och utvärdera våra rutiner kring bitningar regelbundet.
- Göra en åtgärdsplan nov 2016

Ansvarig:

Personal på Blå i samverkan med förskolechef och arbetslagsledare.

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

oktober 2017

Identifierad risk:

Blå:

Barn blir knuffade av andra barn. Främst utsätts de som har sämre balans.

Mål:

Att vi under läsåret 2016-2017 ska arbeta förebyggande för att eliminera knuffar

Förebyggande åtgärd:

- Att vi samtalar med barnen om hur man är en bra kompis
- Att vi är närvarande pedagoger när dessa situationer uppstår och samtalar kring dem direkt
- Att vi pratar om olika känslor och när dessa eventuellt kan uppstå

Ansvarig:

Arbetslaget på blå

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Blå:

En del barn får oftare än andra somna själva. Dessa barn ger uttryck av att känna sig åsidosatta t.ex. har börjat "busa" vid vila.

Mål:

Att vi under läsåret 2016-2017 placerar barnen olika i vilrummet så att vi kan variera vilka vi sitter med.

Förebyggande åtgärd:

- Vid bäddningen placeras barnen så att vi sedan kan placera oss så att vi når fler. På det viset hoppas vi att barnen kan känna trygghet.

Ansvarig:

Personal på Blå

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Gul:

Vissa barn upplever att de blir åsidosatta utifrån funktionalitet. Barn som är mer försiktiga och tystlåtna blir lätt undanskuffade av de andra barnen.

Mål:

Alla barn ska känna sig trygga i sin individualitet. Alla barn ska känna sig sedda, hörda och lyssnade på av oss pedagoger. Vi pedagoger ska stärka och lyfta barnen i deras styrkor, intressen och olikheter.

Förebyggande åtgärd:

- Vi pedagoger fördelar oss över avdelningens olika "hörn". Vi är aktiva och medagerande i barnens olika göranden för att på så sätt kunna stötta och vägleda i samspel och kommunikation.

Ansvarig:

All personal på avdelning Gul

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

oktober 2017

Identifierad risk:

Gul:

På vilan har vi upptäckt att vi ofta låter vissa barn få somna själva vilket barnen kan uppfatta som att de blir åsidosatta.

På vilan låter vi de barn som inte alls vill sova, ligga inne med de andra barnen vilket leder till att de barnen stör de andra barnen vilket i sin tur leder till att de barnen får negativ uppmärksamhet från pedagoger

Mål:

Under detta läsår arbetar pedagogerna på Gul för att alla barn, som vill, ska få känna närhet och beröring under sin vila.

Under detta läsår arbetar pedagogerna på avdelning Gul för att barnen som inte sover också ska få en lugnare stund och nedvarvning. Detta genom att erbjuda en annan form av vila, som exempelvis högläsning eller saga via projektor.

Förebyggande åtgärd:

- Vi pedagoger har som strategi att först sätta oss vid barnen som har lättast att somna, för att sedan cirkulera till resterande.
- Vi har delat upp vilan i två olika vilor. En sovila och en sagovila.

Ansvarig:

Pedagogerna på avdelning Gul.

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Gul:

Hyllorna i hallen sitter väldigt högt. Utom räckhåll för barnen. Detta leder till att barnen inte själva kan klä på sig ytterkläder. Detta kan i sin tur leda till att barnen blir otåliga och puttas, knuffas och gör varandra illa.

Mål

Under läsåret arbetar vi pedagoger, på avdelning Gul, fram hjälpmedel för att alla barn ska kunna nå sin hylla och på så sätt känna tillit till den egna förmågan vid påklädning.

Förebyggande åtgärd:

- Ta in pallar till hallen som hjälpmedel till barnen för att nå. Ta ner kläderna i förväg till barnen.

Ansvarig:

Alla pedagoger på avdelning Gul

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Grön:

Ett barn har i sitt eget hem kommenterat ett annat barns etnicitet på ett nedsättande vis.

Mål:

Under läsåret utvecklar alla pedagoger sin kompetens för att bemöta olikheter och vidga perspektiven.

Förebyggande åtgärd:

- Lyfta fram olikheter som en tillgång i gruppen. Välja litteratur, filmer och material på avdelningen med en stor mångfald för att vidga perspektiv.
- Vi kommer ta fram skapande material, bilder till pärlplattor med olikheter.
- Ta vara på barnens egna funderingar i lek och samspel och lyssna och bekräfta olikheter.
- Mästerflygarna, tv-program som lyfter olikheter på ett mycket positivt sätt. Ett stort intresse i barngruppen både att titta på och som inspiration till olika lekar.
- Vi pedagoger väljer medvetet litteratur på biblioteket med fokus på mångfald och normmedvetenhet.

Ansvarig:

Arbetslaget

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Grön:

I byggrummet har vi upptäckt att ett och samma barn vid flertalet tillfällen blivit oskyldigt beskyldd för att ha förstört för andra.

Mål:

Under läsåret organiserar vi så att vi pedagoger är närvarande i byggrummet.

Förebyggande åtgärd:

- Viktigt att vi pedagoger är närvarande i lek och samspel. När vi upptäcker att ett barn benämns på ett negativt sätt så organiserar vi för att vara mer närvarande.
- Vid konflikter undvika att benämna barnets namn.
- Vi pedagoger vågar ge mer utrymme till barns olika behov och olika uttryck.
- Vid vilan har några barn behov av att vara enskilt och få eget utrymme.
- Vi pedagoger reflekterar kontinuerligt i arbetslaget för att möta upp olikheter.

Ansvarig:

Arbetslaget

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Röd:

Barn nekar andra barn att vara med i olika situationer genom att säga att de luktar illa, är ful eller liknade.

Mål:

Vi arbetar för att kränkningar inte ska ske.

Förebyggande åtgärd:

- Superstruktur för att hjälpa alla att veta vem som gör vad och är var.
- Vara mera närvarande pedagoger och finnas där när olika situationer händer och hinna förebygga konflikter och kränkningar.
- Stanna i sin position i superstrukturen

Ansvarig:

Alla pedagoger ansvarar för att följa superstrukturen för att veta vad vilken uppgift/uppdrag man har just den här dagen

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Röd:

Flickor har vid tillfällena blivit uteslutna ur lekar pga av deras kön.

Mål:

Barnen ska inte göra skillnad i lekar pga deras kön. De är barn och inte kön.

Förebyggande åtgärd:

- Hitta litteratur som bryter normen.
- Vara närvarande i deras lek och följa superstrukturen

Ansvarig:

Alla pedagoger

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Röd:

Kränkningar sker vid övergångar, t.ex när man ska sätta sig vid matbordet, när man ska gå ut i hallen eller när man ska sätta sig på samlingen Det kan vara kommentarer, åsikter och ord som tex: "Du luktar illa", "Jag vill inte sitta bredvid henne/honom" eller "Jag vill inte hålla henne/honom i handen"

Mål:

Under året arbetar vi för att inga kränkningar ska ske.

Förebyggande åtgärd:

- För alla identifierade risker gäller att pedagogerna är närvarande, det är a och o.
- Miljön också, så man minimerar risker och att barnen vet vad man gör var. Därför kommer vi att arbeta ännu mer med att skapa meningsfulla miljöer på avdelningen där barnen får möjlighet att undersöka och utforska.

Ansvarig:

Alla pedagoger, superstrukturen

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Identifierad risk:

Övergripande för hela förskolan:

Genom självskattning av personalen ser vi att det saknas kunskap kring hur man ska reagera, agera och anmäla när en kollega utsätter ett barn för kränkningar/trakasserier.

Mål:

All personal vet hur man ska agera och anmäla om en kollega utsätter ett barn för kränkningar/trakasserier.

Förebyggande åtgärd:

För att pedagogerna ska känna att de har den kunskap som krävs för att göra en anmälan om kränkning behövs återkommande information om detta. Vi avsätter tid på personalmöten för att hålla samtalet levande i frågan.

Ansvarig:

Alla pedagoger

Uppföljning och utvärdering under året:

Målet förs in i projektbeskrivningen för att följas upp och kopplas ihop med projektarbetet.

Arbetslaget gör en gemensam utvärdering under oktober månad som sedan också finns som underlag då vi reviderar gällande plan.

Situationer som uppstår och även goda exempel som har med likabehandling att göra bör antecknas.

Datum när det ska vara klart:

Oktober 2017

Rutiner för akuta situationer

Policy

Ingen på förskolan ska uppleva en kränkning utan att vi reagerar och agerar vid upptäckt. Pedagoger som ser eller blir medvetna om en kränkning ska omgående agera genom att stoppa det som försiggår. Sedan rapporterar denne till förskolechef, på avsedd blankett för uppföljning.

Anmälningsskyldigheten – rutinen för akuta situationer

- Personal ska snarast anmäla till förskolechef
- Förskolechef ska skyndsamt anmäla till huvudman
- Huvudmannens skyldighet är att skyndsamt utreda omständigheterna
- Personal ska anmäla direkt till huvudman om det är förskolechefen som kränkt ett barn

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker mellan förskolechef och ansvarig pedagog.

Rutiner för dokumentation/ansvarförhållande

Berörd personal ansvarar för att dokumentera händelsen i dokumentationsblanketten. Förskolechef ansvarar för att dokumentationen arkiveras och delger huvudman. Förskolechef ansvarar för åtgärd i dialog med den pedagog som uppmärksammat händelsen.

Likabehandlingsplan

Diskrimineringsgrund

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller att man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Förskolans sätt att arbeta främjande för likabehandling

När det gäller diskrimineringsgrunderna som kön, funktionsnedsättning och ålder arbetar vi med miljö och material på ett sätt så att alla kan känna sig delaktiga på hela förskolan.

För att förhindra traditionella könsmönster arbetar vi medvetet med genusfrågor och varierande miljöer.

Vi läser olika böcker som berör dessa ämnen och samtalar tillsammans med barnen. Vi kommer även att se över vårt material och eventuellt beställa fler böcker kring detta.

Främjande insatser

Område

Främja likabehandling oavsett kön

Mål

Flickor och pojkar har samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller

Insats

Blå: Barnen delas in i grupper efter deras intressen och inte efter deras biologiska kön.

Gul: Alla barn på Gul erbjuds att utforska med ett neutralt, levande och ofärdigt material. Vi pedagoger är medforskare i barnens spontana samt planerade aktiviteter där barnens intressen är grunden för vidareutveckling av aktivitet, miljö och projekt. Vi utvecklar vårt arbete tillsammans med barngruppen, utifrån barnens intressen.

Grön: I projekten utgå från barnens intressen. Vidga projekten och erbjuda så många olika språk och uttryckssätt som möjligt i utforskande, skapande och lek. Filma i olika lärmiljöer och analysera för att utveckla och öka medvetenheten om hur pedagogernas egna normer påverkar. Det främjande målet är att utveckla bemötandet och förhållningssättet för att aktivt motverka stereotypa könsroller

Röd: Normmedvetet val av böcker, val, miljö och aktiviteter är könsneutrala.

Ansvarig

All personal på förskolan

Uppföljning och utvärdering

De främjande insatserna utvärderas vid två tillfällen under året

Område

Främja likabehandling oavsett könsidentitet och könsuttryck

Mål

Alla barn ska känna trygghet i verksamheten och uppleva att de kan vara den de vill vara på förskolan.

Insats

Blå: Ett tillåtande förhållningssätt där alla barn oavsett kön får möjlighet att prova på allting och där vi bemöter alla barn på den nivå där de befinner sig i sin utveckling. Exempelvis att barnen får utforska färg på sitt eget vis som att titta på, måla med hela kroppen, på varandra och/eller på pappret.

Gul: Vi på gul arbetar för att ha ett tillåtande och flexibelt arbetssätt där alla barnen ska känna sig sedda och hörda samt respekterade för den de är!

Grön: Alla ges utrymme för sitt individuella uttryck. Litteratur, filmer och populärkultur där perspektiven vidgas väljs medvetet utifrån intressen och för att vidga normer.

Röd: Superstruktur, närvarande pedagoger, diskussioner på samlingar om hur vi ska vara mot varandra. Medvetet val av böcker.

Ansvarig

All personal på förskolan

Uppföljning och utvärdering

De främjande insatserna utvärderas vid två tillfällen under året.

Område

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Mål

Den pedagogiska verksamheten anpassas med hänsyn till barnens olika behov och förutsättningar.

Insats

Gul: Vi arbetar efter att erbjuda en levande och föränderlig miljö, som formas efter barnens intressen. Vi skapar flera olika mötesplatser, som berör barnens olika visade intressen, att samarbeta och samspela kring. Vi pedagoger fördelar oss över avdelningens olika hörn och är medagerande och medforskare i barnens olika aktiviteter. Materialet finns på barnens nivå. Vi använder teckenstöd och bilder för att förstärka och tydliggöra det verbala språket.

Grön: Vi arbetar för att möta var och ens unika behov i verksamheten. Det handlar om att vi organiserar för val utifrån intressen och då möts också barnen i mindre konstellationer. Vi möter upp och anpassar så att tid för aktiviteter och vila vägs samman på balanserat sätt. I arbetslaget reflekterar vi kring hur den pedagogiska verksamheten på bästa sätt kan anpassas utifrån barnens olika behov. Vi utvecklar nya arbetssätt och gör förändringar i lärmiljön utifrån våra observationer, reflektioner och dokumentationer.

Röd: Dela barnen i mindre grupper, närvarande pedagoger. Superstruktur. Jobba för lägre ljudnivå

Ansvarig

All personal på förskolan

Uppföljning och utvärdering

De främjande insatserna utvärderas vid två tillfällen under året

Område

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning

Mål

All personal arbetar för att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt.

Insats

Blå: Bland de yngsta barnen arbetar vi med empati genom att stötta barnen i att sätta ord på sina känslor, kroppsligt som verbalt.

Gul: På gul främjar vi detta genom att arbeta med barnen i mindre grupper, i gruppstärkande lekar, rollekar, utmana barnen att hjälpa varandra i olika situationer, ex hallen. Även samlingen är viktig, att benämna alla barn, även de som är hemma av olika anledningar. Under en del av vilan väljer vi pedagoger ut sagor och berättelser som belyser olikheter, exempelvis Daniel Tiger där olika vardagliga dilemman tas upp. Vi arbetar också med att lyfta och stärka barnen i sina olikheter och styrkor.

Grön: På grön arbetar vi aktivt med att stärka var och ens röst. Att göra sin röst hörd, att få känna tillit till sin egen förmåga, att bli lyssnad på. Detta sker mycket genom det projektinriktade arbetssättet, just nu med inriktning Labyrint. Vi ser hur samarbetet och empatin stärks i barngruppen när vi pedagoger går in i lekar, är aktiva och vågar ge oss hän. Allas olika förmågor och intressen kommer till uttryck och rymts i projektet när det utgår från något som barnen själva har stora kunskaper och erfarenheter av.

Ansvarig

All personal på förskolan

Uppföljning och utvärdering

De främjande insatserna utvärderas vid två tillfällen under året

Område

Främja likabehandling oavsett ålder

Mål

Alla på förskolan ska oavsett ålder ha sina rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Vårt mål är att utmana och erbjuda barnen aktiviteter utifrån deras intressen, nyfikenhet, ålder och mognad.

Insats

Blå: Materialet på avdelningen är anpassat efter barnens intressen och mognad. Avdelningen är utformad med områdeshörnor såsom bygg och konstruktion, rithörna, läshörna och upplevelsekub. I de planerade aktiviteterna delas barnen in i mindre grupper utefter intressen och mognad. Vi samtalar kontinuerligt med barnen kring hur man är mot varandra.

Gul: På avdelning Gul arbetar vi med barnens val. Vi formar aktiviteter utifrån barnens visade intressen och skapar aktivitetsval som barnen erbjuds att välja mellan under samlingarna tisdag, onsdag och torsdag. På så vis får barnen ett stort inflytande och ansvar över sin dag i verksamheten och på förskolan. Vi arbetar efter att stärka och lyfta barnen i deras olikheter.

Grön: På avdelning Grön arbetar vi med barnens val. Vi formar aktiviteter utifrån barnens visade intressen som sedan blir projektval som barnen erbjuds att välja mellan under samlingarna tisdag, onsdag och torsdag. På så vis får barnens intressen, kunskaper och erfarenheter ett stort inflytande. Barnen möts i olika konstellationer, oavsett ålder, där de får dela med sig av olika kunskaper och erfarenheter till varandra och oss pedagoger.

Ansvarig

All personal på förskolan. Förskolechef, arbetslagledare och någon pedagog från varje hemvist har kontinuerligt placeringsmöten där de samtalar kring eventuella byten av hemvister för barnen.

Uppföljning och utvärdering

De främjande insatserna utvärderas vid två tillfällen under året

Årshjul för förskolans likabehandlingsarbete

Januari
implementering av
planen i alla led.
Föräldrar-
pedagogenkäter

December
planering av
likabehandlingsarbete

Februari

November

Skriva ny plan

Mars

Utvärdering av
främjande arbete.

Oktober

utvärdering av förra årets
plan.
Barnintervjuer

April

September

presentation av planen på
föräldramöte.

Maj

Uppföljning samt
utvärdering av mål kring
förebyggande åtgärder
och främjande arbete.

Augusti

Juni.

Juli